

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри,

д.е.н., професор

«29» серпня 2022 р.

Олена ЯЦУХ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за ОПП Облік і оподаткування
(на основі повної загальної середньої освіти)

Факультет економіки та бізнесу

2022–2023 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Податкова система» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за ОПП Облік і оподаткування (на основі повної загальної середньої освіти). – Запоріжжя, ТДАТУ, 2022. – 12 с.

Розробники: к.е.н., доцент Володимир Цап,
к.е.н., доцент Сергій Косторной,
к.е.н., доцент Світлана Кучеркова

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри «Фінанси, облік і оподаткування», Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри «Фінанси, облік і оподаткування»

д.е.н., професор Олена ЯЦУХ

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол від «02» вересня 2022 року № 1

Голова, доц. Анна КОСТЯКОВА

© Цап В.Д., Косторной С.В., Кучеркова С.О.,

ТДАТУ, 2022 рік

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150 годин	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		2	3
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 4 год. самостійна робота студента – 7,8 год.	Ступінь вищої освіти: «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	110 год.
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – вивчення існуючої податкової системи України, особливостей оподаткування суб'єктів господарювання та громадян. Велика увага приділяється вивченню законодавчо-нормативного забезпечення та практичних засад функціонування податкової системи України. Це необхідно майбутньому спеціалісту щоб вільно орієнтуватись в податковій сфері, об'єктивно оцінювати зміни, що відбуваються в податковій політиці, розуміти суть і тенденції розвитку податкових відносин, розробляти і вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови податкової системи держави.

Завдання курсу – засвоєння теоретичних та практичних основ податкової системи, методики нарахування, складання звітності, порядку сплати податків платниками податків, існування альтернативних систем оподаткування.

Предмет курсу – економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів.

У результаті вивчення дисципліни **студент повинен знати:**

- теоретичні основи становлення і розвитку податкових систем, термінологію оподаткування;
- норми основних нормативно правових актів з яких складається податкове законодавство;
- види податків, ставки, порядок сплати зобов'язань до бюджетів всіх рівнів;
- механізм нарахування зобов'язань зі сплати податків, подання звітності та сплати податків та обов'язкових платежів, що входять до податкової системи України;
- закономірності у сфері податкових відносин;

вміти:

- впевнено володіти поняттями та нормами податкового законодавства та користуватися Податковим кодексом України;
- застосовувати отриманні знання для самостійного нарахування, складання звітності та сплати податків і обов'язкових платежів;
- використовувати комп'ютерні програми для формування податкової звітності;

бути ознайомленим:

- з законодавчою базою щодо оподаткування
- нормами відповідальності за порушення податкового законодавства.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Основні положення податкової системи України. Податки та збори з доходів фізичних осіб»

Тема 1. Сутність та види податків.

Податки як економічна категорія. Сутність податків та податкової системи. Нормативно-правове забезпечення. Податкове законодавство України. Елементи податків, їх характеристика. Функції податків. Принципи податкового законодавства України. Класифікація податків. Суб'єкти господарювання. Системи оподаткування.

Тема 2. Адміністрування податків, зборів, платежів.

Сутність податкового адміністрування. Система органів державної податкової служби. Податкова звітність. Податкові перевірки. Погашення податкового боргу платників податків. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Тема 3. Податок на доходи фізичних осіб. Військовий збір

Сутність та значення ПДФО. Платники податку та податкові агенти. Об'єкт та база оподаткування. Податкова знижка. Ставки податку. Податкові соціальні пільги. Особливості оподаткування окремих видів доходів. Порядок нарахування, утримання та сплати податку, подання звітності. Військовий збір.

Тема 4. Єдиний соціальний внесок.

Сутність та значення єдиного соціального внеску. Платники ЄСВ. База нарахування ЄСВ. Ставки ЄСВ. Розподіл ЄСВ за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Порядок обчислення і сплати ЄСВ. Відповідальність за порушення законодавства.

Тема 5. Єдиний податок.

Суб'єкти малого бізнесу. Спрощена система оподаткування. Групи платників єдиного податку. Обмеження для платників єдиного податку. Ставки єдиного податку. Облік та звітність платників єдиного податку - юридичних і фізичних осіб. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

Змістовий модуль 2 «Система майнового та ресурсного оподаткування»

Тема 6. Податок на додану вартість.

Сутність та значення ПДВ. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та звільнення від оподаткування. Податковий кредит. Бюджетне відшкодування. Податкова накладна. Електронне адміністрування податку на додану вартість. Порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом.

Тема 7. Акцизний податок.

Сутність та значення акцизного податку. Підакцизні товари. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Ставки податку. Порядок обчислення податку. Дата виникнення податкових зобов'язань. Порядок і строки сплати податку. Складення та подання декларації з акцизного податку. Марки акцизного податку.

Тема 8. Податок на прибуток підприємств.

Сутність та значення податку на прибуток підприємств. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення фінансового результату до оподаткування. Коригування фінансового результату. Ставки податку. Податкові періоди. Декларація з податку на прибуток.

Тема 9. Плата за землю.

Плата за землю та земельний податок. Платники земельного податку. Об'єкти оподаткування земельним податком. База оподаткування земельним податком. Ставки земельного податку. Пільги щодо сплати земельного податку для фізичних та юридичних осіб. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню земельним податком. Податковий період для плати за землю. Порядок обчислення плати за землю. Строк сплати плати за землю. Орендна плата. Індксація нормативної грошової оцінки земель.

Тема 10. Податок на майно.

Особливості встановлення місцевих податків і зборів. Податок на майно. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір.

Тема 11. Екологічний податок. Рентна плата.

Екологічний податок. Платники екологічного податку. Оподаткування викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Оподаткування скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти. Оподаткування розміщення відходів. Рентна плата. Рентна плата за користування надрами. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за спеціальне використання води. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Рентна плата за транспортування нафти, нафтопродуктів, аміаку.

Тема 12. Митні платежі.

Сутність та значення мита. Митна справа. Класифікація мита. Митна територія України. Митна вартість товарів. Ставки мита. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). Митна декларація. Порядок сплати мита. Звільнення від сплати мита. Відповідальність за порушення митного законодавства.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 «Основні положення податкової системи України. Податки та збори з доходів фізичних осіб»							
1	Лекція	Сутність та види податків	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Сутність та види податків	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	5	2
2	Лекція	Адміністрування податків, зборів, платежів.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Адміністрування податків, зборів, платежів.	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	5	2
3	Лекція	Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). Військовий збір.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). Військовий збір.	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	15	2
4	Лекція 4	Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	5	2
5	Лекція	Єдиний податок	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Єдиний податок	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	15	2
6-7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I	-	-	-	10	-
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 75 год.			10	-	10	55	50
Змістовий модуль 2 «Система майнового та ресурсного оподаткування»							
8	Лекція	Податок на додану вартість	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Податок на додану вартість	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	15	2
9	Лекція	Акцизний податок. Податок на прибуток підприємств	2	-	-	-	-
	Практичне	Акцизний податок	-	-	2	-	6

	заняття						
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі.	-	-	-	15	2
10	Лекція	Плата за землю	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Плата за землю.	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі.	-	-	-	5	2
11	Лекція	Податок на майно	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Податок на майно	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі.	-	-	-	5	2
12	Лекція	Екологічний податок. Рентна плата. Митні платежі	2	-	-	-	-
	Практичне заняття	Екологічний податок. Рентна плата. Митні платежі	-	-	2	-	6
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі.	-	-	-	5	2
13-14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II	-	-	-	10	-
	ПМК II	Підсумковий контроль за модуль II	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 75 год.			10	-	10	55	50
Всього з навчальної дисципліни – 150 год.			20	-	20	110	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Податки як економічна категорія.
2. Елементи податку: платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.
3. Функції податків: фіскальна, регулююча, соціальна.
4. Класифікація податків.
5. Сутність податкового адміністрування. Контролюючі органи.
6. Податкова звітність. Порядок подання податкових декларацій.
7. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
8. Сутність та значення податку на доходи фізичних осіб.
9. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу.
10. Податкова знижка з ПДФО
11. Податкові соціальні пільги з ПДФО
12. Військовий збір.
13. Сутність та значення єдиного соціального внеску.
14. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності.
15. Єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Сутність та значення податку на додану вартість.
2. Податковий кредит з ПДВ.
3. Бюджетне відшкодування з ПДВ
4. Електронне адміністрування податку на додану вартість.
5. Сутність та значення податку на прибуток підприємств.
6. Визначення бази оподаткування з податку на прибуток.
7. Сутність та значення акцизного податку.
8. Особливості розрахунку акцизного податку з тютюнових виробів.
9. Підакцизні товари.
10. Сутність та значення мита.
11. Класифікація мита.
12. Плата за землю.
13. Особливості встановлення місцевих податків і зборів.
14. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
15. Транспортний податок.
16. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
17. Туристичний збір.
18. Екологічний податок.
19. Рентна плата.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 8 липня 2010 року N 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
3. Податкова система [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 408 с.
4. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенка В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 416 с.
5. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
6. Податкова система: Навчальний посібник / С.В. Косторной, О.О. Яцух, В.Д. Цап [та ін.]; за ред. С.В. Косторного. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. – 196 с.
7. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Допоміжна

8. Закон України "Про Митний тариф України" від 4 червня 2020 року № 674-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
10. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
11. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
12. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України "Про затвердження Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва" від 26.12.2011 р. № 772. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0510-12#Text>
13. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків" від 29.09.2017 р. № 822. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1306-17#Text>
14. Наказ Міністерства доходів і зборів України "Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків" від 10.10.2013 р. № 574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13#Text>
15. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення

- податкової декларації про майновий стан і доходи " від 02.10.2015 р. № 859. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15#Text>
16. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 20.04.2015 р. № 449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15#Text>
 17. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість" від 14.11.2014 р. № 1130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14#Text>
 18. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів" від 09.12.2011 р. № 1588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text>
 19. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків" від 02.06.2015 р. № 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#Text>
 20. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку" від 19.06.2015 р. № 578. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0799-15#Text>
 21. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форм податкових декларацій збору за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору" від 09.07.2015 р. № 636. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0912-15#Text>
 22. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість" від 28.01.2016 р. № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text>
 23. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку" від 23.01.2015 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0105-15#Text>
 24. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку" від 17.08.2015 р. № 715. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text>
 25. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства" від 20.10.2015 р. № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>
 26. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)" від 16.06.2015 р. № 560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0783-15#Text>
 27. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми Податкової декларації з транспортного податку" від 10.04.2015 р. № 415. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-15#Text>

28. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки" від 10.04.2015 р. № 408. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0479-15#Text>
29. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної" від 31.12.2015 р. № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#Text>
30. Наказ Міністерства фінансів України " Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску" від 13.01.2015 р. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text>
31. Постанова Кабінету Міністрів України " Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів і рідин, що використовуються в електронних сигаретах" від 27 грудня 2010 р. N 1251. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-п#Text>
32. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних" від 29 грудня 2010 р. № 1246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-п#Text>
33. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 26 листопада 2014 р. № 675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-2014-п#Text>

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ. URL: <http://op.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka>
3. Методичний кабінет кафедри фінансів, обліку і оподаткування.
4. Internet.